

Privatlivets fred svakt beskyttet

Privatlivets fred og hjemmets ukrenkelighet er svakt beskyttet i norsk lov. Norge er blant noen få land i Europa som ikke har tatt menneske-^{Art}rettighetene inn ^{14/7}i lovverket. ^{- 98}

CATO GUHNFELDT

Offentlige etater er ute etter deg! Ifølge forslaget til nytt boligregister vil det offentlige kontrollere hvordan du bor og hvem du lever sammen med. Blir arbeidsmiljøloven endret, risikerer man inspeksjon av hjemmekontoret, selv om det er på soveværelset.

Er privatlivets fred i Norge i ferd med å bli fullstendig avskaffet? Eller er det mulig å sette foten ned og stanse kontrollørene, takstfolkene, granskerne ved dørstokken?

Ingen kan i dag be om personlige opplysninger eller komme inn i en privat bolig uten at det er hjemlet i lov. Finnes det en lov vedtatt av Stortinget, er det derimot relativt fritt frem for myndighetene.

Grunnloven avleggs

Det finnes ingen bestemmelser i Grunnloven som verner om privatlivets fred, heller ikke det private hjem.

– Nordmenns rettsbeskyttelse på dette punkt er svært svakt utbygd i intern norsk rett, opplyser advokat Bjørn Stordrange, medfor-

fatter av boken «Norsk Statsforfatningsrett», utgitt tidligere i år.

– Grunnloven representerte et godt vern om nordmenns rettigheter anno 1814, men ikke i dag. Dagens menneskerettigheter er ikke inkorporert i Grunnloven. På dette punkt er hele det norske rettssystemet underutviklet. Dette i motsetning til for eksempel i Storbritannia og i USA, der man har sterke forfatningsprinsipper som vern om personlige interesser og hjemmets ukrenkelighet.

Grenseoppgang

Privatlivets fred har imidlertid ett vern – i form av artikkel åtte i den europeiske menneskerettighetskonvensjon, som Norge har tiltrådt.

– Artikkelen verner mot inntrengning i hjemmet, selv om denne er hjemlet i det nasjonale lovverk, opplyser Stordrange. – Det er således mulig å påberope seg artikkel åtte og stevne myndighetene inn for den europeiske menneskerettighetskommissjon. Det er imidlertid vanskelig å si hvor grensen for krenkelse går. Søker det offentlige adgang i et privat hjem med hjemmel i lov, er det vanskelig å avvise dette hvis det skjer ut fra såkalte «aktverdige grunner», sier han.

Norge har tiltrådt menneskerettighetskonvensjonen. Men Stortinget har hittil ikke vedtatt at konvensjonen skal være del av norsk rett, til tross for at en egen kommisjon i 1993 gikk inn for dette.

Se også side 10